

MENTORPEDAGÓGUS PEDAGÓGUS SZAKVIZSGÁRA FELKÉSZÍTŐ
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK MINTATANTERVE
(Módosítva: 2018.02.22.)

1. **A szakirányú továbbképzésért felelős oktató:**
Dr. habil. Réthy Endréné főiskolai tanár
2. **Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése:**
Szakvizsgázott pedagógus mentorpedagógus szakterületen
3. **Az oklevélben szereplő szakképzettség angol megnevezése:**
Qualified Specialist in Education-Mentor Teacher
4. **Képzési terület:**
Pedagógusképzés
5. **A képzési idő:**
4 félév
6. **A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma:**
120 kredit
7. **A szakirányú továbbképzési szak célja:**

A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A mentorpedagógus olyan szakember, aki szakszerű, hatékony támogatást tud adni pedagógustársainak az osztálytermi/szervezeti változások kezeléséhez, a nevelési-oktatási intézménybe (mint munkaszervezetbe) való beilleszkedéshez (pályakezdő vagy másik intézményből jött pedagógus belépése, tartósan – pl. gyes – távollévő munkatárs visszaintegrálása), segítséget nyújt a kiégés megelőzéséhez, a személyes fejlődés támogatásához.

A képzés ötvözi a vezetési alapismereteket, készség- és képességfejlesztést az egyének és csoportok hatékony támogatásához szükséges tudással. A felnőttképzés elméletének és módszertanának, a tanácsadásnak, (ön)reflexió eljárásainak ismerete, alkalmazásának képessége az intézményi humánerőforrás fejlesztésének kulcsszereplőjévé teszi a képzésen szerzhető tudás birtokosait. Szaktudásával eredményesen képes hozzájárulni az intézmény emberi erőforrásainak felméréséhez, egyén és munkakör egymáshoz illesztéséhez, mindezeket keresztül szakértelmével növeli az intézmény alaptevékenységének eredményességét, sikerességét.

Megszerezhető ismeretek:

- oktatási rendszerek, irányítás, eredményesség, hatékonyság, jogi szabályozás;
- szervezetelmélet, szervezetfejlesztés, innováció, intézményértékelés;
- stratégiaalkotás, minőségmenedzsment, humán erőforrás menedzsment;
- andragógiai alapismeretek;
- felnőttképzés-metodika;
- reflektív pedagógiai;
- tanácsadási elméletek és technikák;
- moderátori ismeretek és technikák.

A végzett hallgatók ismerik a közoktatás rendszerét, annak működését, szabályozását; tisztában vannak a nevelési-oktatási intézmények, mint szervezetek diagnosztizálásának, fejlesztésének modelljeivel, elsajátítják a stratégiaalkotás, a projektmenedzsment, az emberi erőforrással való gazdálkodás, a minőségmenedzsment elméletét és módszereit. A képzés kiterjed a felnőttképzés jellegzetességeinek, elméletének és gyakorlatának bemutatására. A résztvevők tudást szereznek arról, hogy a felnőttek tanulása hogyan segíthető (tanácsadási modellek és technikák), hogyan érhető el az egyén és munkakörének összehangolása az egyéni kompetenciák és ambíciók, valamint a szervezeti célok és kultúra ismeretében.

A szakképzettség birtokában a végzettek alkalmasak:

- a nevelési-oktatási intézményben (óvoda, iskola, kollégium) a humán erőforrás vizsgálata és fejlesztése területén középvezetői feladatokat ellátni;
- az intézménybe újonnan érkezett kollégáknak segítséget nyújtani a beilleszkedéshez, a szervezeti értékrend megismeréséhez, elfogadásához, a szervezet iránti elköteleződés kialakításához;
- tanácsadással támogatni az osztálytermi munkavégzés eredményességének, hatékonyságának növelését, támogatást nyújtani a tanítási-tanulási folyamat megtervezéséhez, megfigyelés alapján történő értékeléséhez;
- segítséget nyújtani a pedagógusok egyéni fejlesztési tervének elkészítéséhez, a munkatársak önismeretének növeléséhez, motivációs stratégiák kialakításához;
- közoktatási intézményeken belül folyó humán erőforrás-fejlesztési programok irányítására és végrehajtására;
- gyakornokok, pályakezdő, illetve pályára visszatérő pedagógusok professzionális fejlesztésére, beilleszkedésük támogatására.

Személyes adottságok és készségek:

- probléma- és helyzetfelismerés;
- nehéz helyzetek és emberek kezelése;
- kommunikációs készség;
- konfliktusmegoldó képesség;
- együttműködő képesség, az együttműködés tanítása;
- rendszerben való gondolkodás;
- elemzési és értékelési képesség;
- (ön)reflektivitás;
- ön- és társismeret;
- fejlesztő értékelés képessége;
- egyéni pozitív tulajdonságok felismerése, fejlesztésének támogatása (erősségekre építés);
- motiválni, hatni tudás, meggyőzés képessége;
- nyitottság;
- rugalmasság;
- empátia;
- türelem;
- adaptivitás.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A végzettek el tudnak helyezkedni: olyan közoktatási intézményekben, amelyek pedagógusképző felsőoktatási intézmények felkérésére pedagógusjelölteket fogadnak gyakorlati képzésre, valamint pedagógiai szakszolgálatoknál.

8. A képzésben résztvevők köre:

Pedagógusképzés képzési területen óvodapedagógus, tanító, gyógypedagógia alapképzési szakok valamelyikén szerzett oklevél vagy tanári szakképzettség, valamint 3 év gyakorlat.

9. A képzés szerkezete:

A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték. A 277/1997. (X.22.) Kormányrendeletben szabályozottak szerint a képzés kötelezően és választás szerint oktatott tanulmányterületekre tagolódik.

Kötelező ismeretkör: 55 kredit

Közigazgatási vezetési ismeretek: a Magyar Köztársaság alkotmányos alapjai, a közigazgatás felépítése és működése, alapvető államháztartási ismeretek, a közigazgatási eljárás szabályai az oktatásügyben, európai uniós alapismeretek.

A nevelési-oktatási intézmény, mint szervezet: a közoktatási intézmény működése és annak jogi szabályozása, hazai fejlesztési és EU-s prioritások; szervezeti kultúra, az intézmény vezetése, intézményszintű tervezés, információáramlás, kommunikáció; innováció és szervezetfejlesztés, az intézmény képének tudatos alakítása; az intézményvezetés gyakorlata.

Az intézmény és környezete: fenntartói jogok és kötelezettségek, kistérségi együttműködés keretei, egyeztetési mechanizmusok és fórumok, a családdal való kapcsolattartás és intézményes formái; az együttműködések gyakorlata, az intézmény természeti és épített környezete.

A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága: a hatékonyság mutatói, mérési lehetőségei; a tanulói és a pedagógusi munka értékelése; a minőségbiztosítás módszerei; tanári, tanulói és szülői szerveződések; az intézményi légkör szociálpszichológiai jellemzői, összefüggése a teljesítménnyel, a mérés, értékelés gyakorlata.

Az integráció és szegregáció kérdései: hátrányos megkülönböztetés, az esélyegyenlőség elve, fenntartói megoldások az integrációra, szektorközi együttműködés.

A pedagógus a nevelési-oktatási intézmény szervezetében: a pedagógus szerepei, munkatevékenységei; pedagógiai folyamattervezés, intézményi feladatok megszervezése, együttműködés; szakmai önismeret és önreflexió a pedagógiai gyakorlatban; a pedagógusok mentálhigiénéje, konfliktusok és kezelésük; a pedagógus tevékenységét segítő új eljárások, módszerek, technikák; az oktatási folyamat tervezése, osztályozás, értékelés.

Sajátos pedagógiai, pszichológiai ismereteket és módszereket igénylő személyek, illetve csoportok nevelése-oktatása: a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók köre, a pszichés fejlődés zavarai miatt sajátos nevelési igényűvé nyilvánított gyermekek, tanulók vizsgálatával kapcsolatos eljárások; egészségnevelés, egészségfejlesztés, mentálhigiéné, drogmegelőzés; hátrányos helyzetűek, lemaradók, fogyatékosok együttnevelése, az integráció feltételei; nemzeti és etnikai kisebbségek az oktatásügyben; az élethosszig tartó tanulás, felnőttoktatás.

Választható ismeretkörök: 55 kredit

Andragógiai ismeretek: 4-8 kredit

A hallgatók megismerik a felnőttképzés elméleti alapjait, az andragógia más tudományokkal való kapcsolatát és viszonyát, továbbá a felnőttképzés történetének legfontosabb állomásait, a XX. századi intézményesülés okait és napjaink gyakorlatának legfontosabb jellemzőit. Fontos szerepe van a hazai és nemzetközi tudás-megközelítések, a felnőttképzés hazai gyakorlata jellemzői megismerésének.

Felnőttképzés-metodika: 4-8 kredit

A témakörhöz tartozik a felnőttképzés metodikájának, legfontosabb módszereinek megismerése a felnőttkori tanulás sajátosságaival, a felnőttoktatás hagyományos és korszerű módszereivel (távoktatás, e-tanulás). A tanulás értékelésének újabb kérdéseiben való tájékozottság, ezen belül is az előzetes tudás mérésének és beszámításának módszerei, továbbá a formális, a non-formális és az informális tanulás jellemzőinek elsajátítása.

Reflektív pedagógia: 17-23 kredit

A reflektív pedagógiai szemlélet elméleti alapvetésének megismerése, annak szellemében a pedagógiai folyamatok értelmezése, az ehhez szükséges megfigyelési szempontok és módszerek elsajátítása. A pedagógiai folyamatok, valamint saját mentori tevékenységük elemzésére és értékelésére szolgáló eljárások, módszerek, kommunikációs stratégiák elsajátítása és a gyakorlatban történő alkalmazása, továbbá új eljárások fejlesztése, kipróbálása, értékelése és szükség esetén a fejlesztés érdekében történő módosítása.

A reflektív pedagógiai szemlélethez szorosan kötődő, a pedagógiai folyamatok megfigyelése és végzése közben megvalósítható kutatási módszerek céljának, főbb típusai jellemzőinek elsajátítása. Az osztálytermi kutatásban rejlő továbbképzési, önképzési hatások és azok a szakmai (ön)fejlesztésbe integrálásának lehetőségei, az osztálytermi kutatás tervezésének, előkészítésének, megvalósításának és értékelésének módszerei, az innovációmenedzselés technikái. A mentori gyakorlat során a reflektív pedagógiai szemléletet alkalmazása, a pedagógiai folyamatok annak szellemében való értelmezése, a képzés korábbi szakaszában megismert mentorálási formák és eljárások alkalmazása, a saját mentori tevékenységükre való reflektálás, illetve az abból levont következtetések alapján a saját gyakorlatukon változtatás elsajátítása.

Tanácsadási elméletek és technikák: 8-12 kredit

A tanácsadási technikák jellemzőinek, legfontosabb módszereinek és eszközeinek elsajátítása, azok alkotó alkalmazása a mentori tevékenység során. A pedagógusok egyéni tanulási folyamatának segítése, az egyéni tanulás személyre szabott támogatása.

Moderátori ismeretek és technikák: 8-12 kredit

A gyakorlat (tréning) során a hallgató megtanulja, hogyan lehet motiválni a pedagógusokat (kollégákat), továbbá, hogy a szervezetben a csoportok és az egyének közötti problémákat miként ismerje fel, és hogyan vegyen részt konstruktívan megoldásukban. A moderálás legfontosabb technikáinak és eszközeinek elsajátítása.

10. A szakdolgozat/képzést záró portfólió követelményei:

Kreditértéke: 10 kredit

A képzés zárásaként a hallgató választhat, hogy szakdolgozatot (1) vagy képzést záró portfóliót (2) készít

1. A szakdolgozat célja, hogy a hallgatók a vállalt téma aktuális szakirodalmának feldolgozásával és a saját tapasztalatok felhasználásával bizonyítsák elméleti és gyakorlati szintetizáló készségeiket, kutatás-módszertani ismereteik alapján képesek legyenek önálló vizsgálatok lefolytatására és a kapott adatok elemzésére, valamint elősegítsék az eredmények gyakorlatban való hasznosítását is.

A szakdolgozat tartalmi követelményei:

A vállalt téma szakmai megalapozottsága, aktualitása, kifejtése megfelelő legyen, a jelölt alkalmazzon különböző kutatási módszereket, követhető adatfeldolgozás szükséges, az eredmények értelmezése, relevanciája elengedhetetlen, továbbá a dolgozat összefoglalása összegző, ugyanakkor továbbmutató legyen. A tartalmi tényezők mellett a munkának formailag is elfogadhatónak kell lennie.

Nem fogadható el olyan szakdolgozat, amely nem felel meg a mindenkor érvényben lévő szakdolgozati szabályzat előírásainak, illetve nem önálló munka eredménye.

2. A képzést záró portfólió olyan dokumentumgyűjtemény, amely megvilágítja a hallgató szakterületen szerzett tudását, jártasságát, hozzáállását, tehát a képzés során megszerzett kompetenciáját, továbbá egy-egy területen elért fejlődését, előrehaladását, eredményeit.

A portfólió tehát a hallgatók munkáinak olyan célirányos, szisztematikus gyűjteménye, melyet a képzés során elkészített dokumentumokból előzetes szempontok alapján tudatosan, gondosan maga a hallgató állít össze. A portfólió célja, hogy a szükséges és előírt kompetenciák meglétét, mélységét, alkalmazni tudását, feltárja, bizonyítsa. Általa pontosabban, átfogóbban, minőségi szempontokat is mérlegelve lehet értékelni a hallgatói teljesítményt.

A záróvizsga részét képezi ez a dokumentumgyűjtemény. Az egyes szakirányú továbbképzési szakok esetében a szakról szóló képesítési követelményrendszer írja elő a bemutatandó kompetenciák meglétét.

11. Záróvizsga követelményei:

A hallgatók tanulmányaikat záróvizsgával fejezik be.

A záróvizsga a szakképzettség megszerzéséhez szükséges tudás (készség) ellenőrzése és értékelése, ahol a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni is tudja.

- A záróvizsgára bocsátás feltételei:
 - a tantervben meghatározott követelmények teljesítése (abszolutórium megszerzése)
 - szakdolgozat/képzést záró portfólió elkészítése és bírálattal ellátott; legalább elégséges szintű értékelése.
- A záróvizsga részei:
 - komplex szóbeli vizsga;
 - szakdolgozat/képzést záró portfólió megvédése.

- Az eredmény kiszámítási módja:

Az eredmény kiszámítása a szakdolgozatra/képzést záró portfólióra és a védésre, valamint a komplex szóbeli vizsgára adott érdemjegyek átlagolásával történik. Nem egész számjegy esetén kerekítéssel történik a minősítés. Ha bármelyik részjegy elégtelen, akkor a záróvizsga eredménye is elégtelen.

12. Az oklevél megszerzésének feltétele:

- a tantervben meghatározott követelmények teljesítése (abszolutórium megszerzése);
- záróvizsga sikeres abszolválása legalább elégséges szintű értékeléssel.

Az oklevél minősítése:

Az oklevél minősítése az alábbi minősítések kerekített átlaga:

- a komplex szóbeli (és ahol van, írásbeli) záróvizsga eredménye
- a hallgató szemeszterenkénti tanulmányi átlagának átlageredménye (amely a leckekönyvben is szerepel).

A képzés bővebb szerkezetét az *áttekintő* és a *részletes* tanterv tartalmazza.

13. A tantárgyakra vonatkozó információk:

A tantárgyakra vonatkozó információk a Moodle-ben (<http://moodle.kodolanyi.hu>) található meg.

ÁTTEKINTŐTANTERV
MENTORPEDAGÓGUS PEDAGÓGUS SZAKVIZSGÁRA FELKÉSZÍTŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

	1. FÉLÉV		2. FÉLÉV		3. FÉLÉV		4. FÉLÉV	
	KÖZIGAZGATÁSI VEZETÉSI ISMERETEK	5	SNI ITTHON ÉS EURÓPÁBAN	3	Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretek felhasználása mentori és a vezetőtanári tevékenységben 1.	6	A kezdő tanár problémáinak különböző rétegei az iskolában	6
	TANÜGYIGAZGATÁS ÉS TANÜGYJOG	5	TANÁCSADÁS PSZICHOLÓGIAI ALAPJAI	3	Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretek felhasználása mentori és a vezetőtanári tevékenységben 2.	6	A reflektivitás szerepe a professzionalizálódás folyamatában	4
	AZ ISKOLA, MINT TANULÓ SZERVEZET	5	INNOVÁCIÓ A KÖZOKTATÁSBAN	3	A mentori és a vezetőtanári szerep pedagógiai, pszichológiai elmélete	6	A reflektivitás fejlesztésének módszerei	4
	HATÉKONY ISKOLAI KOMMUNIKÁCIÓ	5	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS	3	A mentori és a vezetőtanári szerep pedagógiai, pszichológiai elméletének alkalmazási lehetőségei	6	Mentori feladatok az intézményben	6
	A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNY HATÉKONYSÁGA: MÉRÉS.	5	ISKOLAIGAZGATÁS, INTEGRÁCIÓ ÉS SZEGREGÁCIÓ	6	A tanárjelöltek, a kezdő tanárok problémái	6	MENTORÁLÁS GYAKORLATA (SZABADON VÁLASZTHATÓ)	5
	A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS MÓDSZEREI	5	A PEDAGÓGUSOK ÖNISMERETI MÓDSZEREI, PEDAGÓGUS SZEREPEK	2				
			KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ TANULÓK	5				
SZAKD.					SZAKDOLGOZAT	3	SZAKDOLGOZAT	7
KREDIT	30		25		33		32	
ONLINE KONZULT.	12		14		10		10	
SZEMÉLYES KONZULT.	36		36		30		30	
ÖSSZ. KONZULTÓRA	48		50		40		40	

Színmagyarázat: Kötelezően oktatott témakörök: 55 kredit, Választáson alapuló ismeretek: 55 kredit, Szakdolgozat 10 kredit

RÉSZLETES TANTERV

Kód	Tantárgy	Kredit	Tanóra	Követelmény	Félév	Jelleg	Előfeltétel	Felelős tanszék
TK 004	Közigazgatási vezetési ismeretek	5	6+2 online konz.	vizsga	1.	konz.		TKK
TK 005	Tanügyigazgatás és tanügyjog	5	6+2 online konz.	vizsga	1.	konz.		TKK
TK 006	Az iskola, mint tanuló szervezet	5	6+2 online konz.	gyakorlati jegy	1.	k. gyak.		TKK
TK 007	Hatékony iskolai kommunikáció	5	6+2 online konz.	gyakorlati jegy	1.	k. gyak.		TKK
TK 008	A nevelési-oktatási intézmény hatékonysága: mérés, értékelés	5	6+2 online konz.	vizsga	1.	konz.		TKK
TK 009	A minőségbiztosítás módszerei	5	6+2 online konz.	vizsga	1.	konz.		TKK
TK 021	SNI itthon és Európában	3	6+2 online konz.	vizsga	2.	konz.		TKK
HU 067	A tanácsadás pszichológiai alapjai	3	3+2 online konz.	gyakorlati jegy	2	k. gyak		HUMÁN – PS
TK 023	Innováció a közoktatásban	3	6+2 online konz.	gyakorlati jegy	2.	k. gyak.		TKK
HU 068	Egészségfejlesztés	3	3+2 online konz.	vizsga	2	konz		HUMÁN – NV
TK 022	Iskolaigazgatás, integráció és szegregáció	6	6+2 online konz.	vizsga	2.	konz.		TKK
TK 024	A pedagógusok önismereti módszerei, pedagógus szerepek	2	6+2 online konz.	gyakorlati jegy	2.	k. gyak.		TKK
HU 069	Különleges bánásmódot igénylő tanulók	5	6+2 online konz.	vizsga	2.	konz.		HUMÁN – NV
HU 042	Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretek felhasználása mentori és a vezetőtanári tevékenységben 1.	6	6+2 online konz	vizsga	3.	konz.		HUMÁN – PS
HU 043	Pszichológiai, pedagógiai, szociológiai ismeretek felhasználása mentori és a vezetőtanári tevékenységben 2.	6	6+2 online konz	vizsga	3.	konz.		HUMÁN – PS
HU 044	A mentori és a vezetőtanári szerep pedagógiai, pszichológiai elmélete	6	6+2 online konz	vizsga	3.	konz.		HUMÁN – PS
HU 045	A mentori és a vezetőtanári szerep pedagógiai, pszichológiai elméletének alkalmazási lehetőségei	6	6+2 online konz	gyakorlati jegy	3.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 046	A tanárjelöltek, a kezdő tanárok problémái	6	6+2 online konz	gyakorlati jegy	3.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 047	Szakdolgozati konzultáció 1.	3	-	aláírás	3.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 088	A kezdő tanár problémáinak különböző rétegei az iskolában	6	6+2 online konz	gyakorlati jegy	4.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 089	A reflektivitás szerepe a professzionalizálódás folyamatában	4	6+2 online konz	gyakorlati jegy	4.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 090	A reflektivitás fejlesztésének módszerei	4	6+2 online konz	gyakorlati jegy	4.	k.gyak.		HUMÁN – PS
HU 091	Mentori feladatok az intézményben	6	6+2 online konz	gyakorlati jegy	4.	k.gyak.		HUMÁN – NV
HU 198	Szabadon választható (Mentorálás gyakorlata)	5	6+2 online	gyakorlati jegy	4.	k.gyak.		HUMÁN – NV

HU 092	Szakdolgozati konzultáció 2.	7	-	aláírás	4.	k.gyak.	HUMÁN – NV
-----------	------------------------------	---	---	---------	----	---------	---------------